

Exempel på definitioner av specifika läs-och skrivsvårigheter/dyslexi

SBU-rapport. Dyslexi hos barn och ungdomar – tester och insatser. En systematisk litteraturoversikt. 2014. Statens beredning för medicinsk utvärdering. SBU-rapport nr 225. ISBN 978-91-85413-66-9.

Sid 33:

I denna rapport har vi valt att följa den definition som föreslogs av Høien & Lundberg och som sedan kom att användas av Svenska Dyslexistiftelsen, då med tillägget om svårigheter med läsförståelse som en sekundär konsekvens. Här har vi valt att byta ut ordet störning till svikt:

Dyslexi är en svikt i vissa språkliga funktioner, särskilt de fonologiska (fonologi avser språkets ljudmässiga form), som är viktiga för att kunna utnyttja skriftens principer för kodning av språket. Svikten ger sig först och främst tillkänna som svårigheter att uppnå en automatiserad ordavkodning vid läsning. Men den kommer också tydligt fram genom dålig stavning.

Sekundära konsekvenser kan innefatta svårigheter med läsförståelse och begränsad läserfarenhet, vilket kan hämma tillväxten av ordförråd och kunskap om omvärlden. Den dyslektiska svikten går i regel igen i släkten och man har anledning att anta en genetisk disposition som kan medföra neurobiologiska avvikelser.

Karaktäristiskt för dyslexi är att svikten är varaktig och svårbehandlad. Även om läsningen efterhand kan bli acceptabel, kvarstår oftast stavningsproblemen. Vid en mer grundläggande kartläggning av fonologisk förmåga finner man att svagheter på detta område ofta kvarstår upp i vuxen ålder.

International Dyslexia Association, IDA. 2003

Dyslexi är en specifik inlärningssvårighet som har neurologiska orsaker. Dyslexi kännetecknas av svårigheter med korrekt och/eller flytande ordigenkänning och av dålig stavning och avkodningsförmåga. Dessa svårigheter orsakas vanligen av en störning i språkets fonologiska komponent, som ofta är oväntad med hänsyn till andra kognitiva förmågor och trots möjligheter till effektiv undervisning. Sekundära konsekvenser kan innefatta svårigheter med läsförståelse och begränsad läserfarenhet, vilket kan hämma tillväxten av ordförråd och bakgrundkunskap.

WHO:s diagnosklassifikation: ICD-10

ICD-10 används av logopedier. Dyslexi faller under den övergripande diagnoskoden *F81 Specifika utvecklingsstörningar av inlärningsfärdigheter* med den specificerade koden *F81.0*. Definitionen av *F81.0* är enligt den svenska översättningen ICD-10-SE (Socialstyrelsen 2011) följande:

Störningens främsta kännetecken är en specifik och klart försämrad utveckling av läsförmågan som inte bara beror på mental ålder, synproblem eller inadekvat skolgång. Läsförståelse, ordigenkänning, högläsningförmåga och problemlösning som kräver intakt läsförmåga kan alla påverkas menligt.

Stavningssvårigheter är ofta förbundna med specifika lässvårigheter och varar ofta upp i adolescensen även efter att läsförmågan förbättrats. Specifika lässvårigheter föregås ofta av störningar i tal- och språkutvecklingen. Associerade emotionella störningar och beteendestörningar uppträder ofta under skolåldern.

American Psychiatric Association, APA:s, diagnosklassifikation: DSM-5

Specifika läs- och skrivsvårigheter klassificeras under den övergripande diagnoskoden *315 Specifik inlärningssvårighet*, med *315.00 Specifik inlärningssvårighet med lässvårigheter*.

Høien, T. & Lundberg, I. (2013). Dyslexi. Från teori till praktik. Natur och Kultur.

Sid 21:

Dyslexi är en störning i vissa språkliga funktioner som är viktiga för att kunna utnyttja skriftens principer för kodning av språket. Störningen ger sig först till känna som svårigheter med att uppnå en automatiserad ordavkodning vid läsning. Störningen visar sig också tydligt genom dålig rättskrivning. Den dyslektiska störningen går som regel i arv i familjen, och man kan anta att en genetisk disposition ligger till grund.

Karaktäristiskt för dyslexi är också att störningen är kvarstående. Även om läsningen efter hand kan bli acceptabel, kvarstår oftast rättskrivningssvårigheterna. Vid en mer grundläggande kartläggning av de fonologiska färdigheterna finner man att svagheten på detta område ofta också kvarstår upp i vuxen ålder.

Lundberg, I. (2010) Läsningens psykologi och pedagogik. Natur och Kultur.

Sid 140:

Svenska Dyslexistiftelsen har föreslagit följande definition av dyslexi:

Dyslexi är en störning i vissa språkliga funktioner, särskilt de fonologiska (fonologi avser språkets ljudmässiga form), som är viktiga för att kunna utnyttja skriftens principer för kodning av språket. Störningen ger sig först och tydligast tillkänna som svårigheter att uppnå en automatiserad ordavkodning vid läsning. Men den kommer också tydligt fram genom dålig stavning.

Sekundära konsekvenser av dyslexi kan innefatta svårigheter med läsförståelse och begränsad läserfarenhet, vilket kan hämma tillväxten av ordförråd och kunskap om omvärlden. Den dyslektiska störningen går som regel igen i släkten, och man har anledning att anta en genetisk disposition som kan medföra neurobiologiska avvikelser.

Karaktäristiskt för dyslexi är att störningen är varaktig och svårbehandlad. Även om läsningen efterhand kan bli acceptabel, kvarstår oftast stavningsproblemen. Vid en mer grundläggande kartläggning av fonologisk förmåga finner man att svagheter på detta område ofta kvarstår upp i vuxen ålder.

Høien, T & Lundberg, I. (1997) Dyslexi. Från teori till praktik.

Norska utgåvan 1997. Ad Notam Gyldendal AS. Svenska utgåvan 1999. Natur och Kultur.

Sid. 21:

Dyslexi är en störning i vissa språkliga funktioner som är viktiga för att kunna utnyttja skriftens principer vid kodning av språket. Störningen ger sig först till känna som svårigheter med att uppnå en automatiserad ordavkodning vid läsning. Störningen kommer också tydligt fram genom dålig rättskrivning. Den dyslektiska störningen går som regel igen i familjen, och man kan anta att en genetisk disposition ligger till grund.

Karaktäristiskt för dyslexi är också att störningen är ihållande. Även om läsningen efter hand kan bli acceptabel, kvarstår oftast rättskrivningssvårigheterna. Vid en mer grundlig kartläggning av de fonologiska färdigheterna finner man att svagheten på detta område ofta också kvarstår upp i vuxen ålder.